

CSU

ทุกกลุ่มสาระ • ทุกวิชา • ทุกชั้นปี

โครงสร้างรายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สาระภูมิศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560)
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

คำอธิบายรายวิชา

สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

รายวิชาพื้นฐาน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

เวลา 80 ชั่วโมง/ปี

ศึกษาความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะที่เป็นรากฐานสำคัญของวัฒนธรรมไทย พุทธประวัติ ตั้งแต่การบำเพ็ญเพียรจนถึงปรินิพพาน ความหมาย ความสำคัญของพระไตรปิฎก บอกรู้และความสำคัญ รวมถึงปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมต่อศาสนวัตถุ ศาสนสถาน และศาสนบุคคลในพระพุทธศาสนาและศาสนาสำคัญในประเทศไทย แสดงความเคารพพระรัตนตรัยและปฏิบัติตามหลักกรรมโอวาท 3 ในพระพุทธศาสนา ชื่นชมแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก และศาสนิกชนตัวอย่าง เห็นคุณค่าของการปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรม การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ และการสวดมนต์และแผ่เมตตา การฝึกสติและสมาธิเบื้องต้นในพระพุทธศาสนา วิเคราะห์บทบาทหน้าที่ของสมาชิกของชุมชนในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ตามกระบวนการประชาธิปไตย ความแตกต่างของกระบวนการตัดสินใจที่เป็นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในชั้นเรียน โรงเรียน และชุมชน ปฏิบัติตนตามประเพณีและวัฒนธรรมในครอบครัวและท้องถิ่น ยกตัวอย่างบุคคลซึ่งมีผลงานที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชนและท้องถิ่น วันหยุดราชการสำคัญ เห็นคุณค่าของการพฤติกรรมในการดำเนินชีวิตของตนเองและผู้อื่นที่อยู่ในกระแสวัฒนธรรมที่หลากหลาย

จำแนกความต้องการและความจำเป็นในการใช้สินค้าและบริการ รวมถึงสินค้าและบริการที่รัฐจัดหาให้ อธิบายได้ว่าทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดมีผลต่อการผลิตและการบริโภค เห็นความสำคัญของการวิเคราะห์การใช้จ่ายของตนเอง และบทบาทหน้าที่ในการเสียภาษีของประชาชน อธิบายประโยชน์ของการสำรวจข้อมูลทางภูมิศาสตร์ในโรงเรียนและชุมชนโดยใช้แผนผัง แผนที่ และภาพถ่าย ความสัมพันธ์ระหว่างที่ตั้ง ลักษณะทางกายภาพกับวัฒนธรรมชุมชน และผลกระทบของสิ่งแวดล้อมที่มีต่อมนุษย์ เปรียบเทียบสภาพแวดล้อมของชุมชนในอดีตและปัจจุบันที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต ลักษณะของเมืองและชนบท และมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมในชุมชน

โดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ด้วยการสืบค้นข้อมูล การเรียนรู้ร่วมกัน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การคิดวิเคราะห์ การฝึกปฏิบัติ รวมถึงการใช้ทักษะทางภูมิศาสตร์และการใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์

เพื่อให้เกิดความรู้และประสบการณ์ มีทักษะในศตวรรษที่ 21 ด้านการคิด การทำงานเป็นทีม มีคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน เพื่อการดำเนินชีวิตของตนเองในสังคม และสามารถปฏิบัติตนโดยคำนึงถึงผลต่อการพัฒนาตนเอง สังคม

ตัวชี้วัด

มาตรฐาน	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
มฐ. ส 1.1	ป.3/1, ป.3/2, ป.3/3, ป.3/4, ป.3/6, ป.3/7	ป.3/5
มฐ. ส 1.2	ป.3/1, ป.3/3	ป.3/2
มฐ. ส 2.1	ป.3/2, ป.3/3, ป.3/4	ป.3/1
มฐ. ส 2.2	ป.3/1, ป.3/2	ป.3/3
มฐ. ส 3.1	ป.3/1, ป.3/3	ป.3/2
มฐ. ส 3.2	ป.3/1, ป.3/2, ป.3/3	-
มฐ. ส 5.1	ป.3/1	ป.3/2
มฐ. ส 5.2	ป.3/1, ป.3/2, ป.3/3, ป.3/4, ป.3/5	ป.3/6
	24 ตัวชี้วัด	7 ตัวชี้วัด

รวม 31 ตัวชี้วัด

โครงสร้างรายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษาฯ ป.3

 เวลา 80 ชั่วโมง

ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ศาสนาของเรา	<p>ตัวชี้วัดระหว่างทาง</p> <p>มฐ. ส 1.1 ป.3/1 อธิบายความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือในฐานะที่เป็นรากฐานสำคัญของวัฒนธรรมไทย</p> <p>มฐ. ส 1.1 ป.3/2 สรุปพุทธประวัติตั้งแต่การบำเพ็ญเพียรจนถึงปรินิพพานหรือประวัติของศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด</p> <p>มฐ. ส 1.1 ป.3/3 ชื่นชมและบอกแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวกชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด</p> <p>มฐ. ส 1.1 ป.3/4 บอกความหมาย ความสำคัญของพระไตรปิฎก หรือคัมภีร์ของศาสนาที่ตนนับถือ</p> <p>มฐ. ส 1.1 ป.3/6 เห็นคุณค่าและสวดมนต์แผ่เมตตา มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิใน</p>	<p>1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร</p> <p>2) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต</p> <p>2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถในการคิด</p> <p>3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต</p> <p>4) สมรรถนะที่ 5 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี</p>	<p>พระพุทธศาสนามีความสำคัญต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรมอันเกิดจากความศรัทธา การศึกษาพุทธประวัติ และการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อศาสนวัตถุ ศาสนสถาน และศาสนบุคคลของแต่ละศาสนา ย่อมทำให้สามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างสงบสุข</p> <p>การแสดงความเคารพ พระรัตนตรัยและการปฏิบัติตนตามหลักธรรมโอวาท 3 ในพระพุทธศาสนาย่อมทำให้การดำเนินชีวิตไปในทางที่ถูกต้อง รวมถึงการศึกษาประวัติสาวก ชาดก และศาสนิกชนตัวอย่างทำให้ได้ข้อคิดและคติธรรมที่เป็นแบบอย่างที่ดี สามารถปฏิบัติตนอย่างมีมรรยาทชาวพุทธ และปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรม วันสำคัญทางศาสนา และแสดงตนเป็นพุทธมามกะได้อย่างถูกต้อง และสามารถสวดมนต์ แผ่</p>	20

ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
	<p>พระพุทธศาสนาหรือการ พัฒนาจิตตามแนวทาง ของศาสนาที่ตนนับถือ ตามที่กำหนด</p> <p>มฐ. ส 1.1 ป.3/7 บอกชื่อ ความสำคัญ และปฏิบัติตนได้อย่าง เหมาะสมต่อศาสนวัตถุ ศาสนสถาน และศาสน- บุคคลของศาสนาอื่น ๆ</p> <p>มฐ. ส 1.2 ป.3/1 ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม ต่อสาวก ศาสนสถาน ศาสนวัตถุของศาสนาที่ ตนนับถือตามที่กำหนด ได้ถูกต้อง</p> <p>มฐ. ส 1.2 ป.3/3 แสดงตนเป็นพุทธมามกะ หรือแสดงตนเป็นศาสนิก- ชนของศาสนาที่ตนนับถือ</p> <p>ตัวชี้วัดปลายทาง</p> <p>มฐ. ส 1.1 ป.3/5 แสดงความเคารพพระ รัตนตรัย และปฏิบัติตาม หลักธรรมโอวาท 3 ใน พระพุทธศาสนาหรือ หลักธรรมของศาสนาที่ ตนนับถือตามที่กำหนด</p> <p>มฐ. ส 1.2 ป.3/2 เห็นคุณค่าและปฏิบัติตน ในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนา ตามที่กำหนดได้ถูกต้อง</p>		เมตตา มีสติเป็นพื้นฐาน ของสมาธิได้	

ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
หน่วย การเรียนรู้ที่ 2 พลเมืองดี ของชาติ	<p>ตัวชี้วัดระหว่างทาง มฐ. ส 2.1 ป.3/2 บอกพฤติกรรม การ ดำเนินชีวิตของตนเอง และผู้อื่นที่อยู่ในกระแส วัฒนธรรมที่หลากหลาย</p> <p>มฐ. ส 2.1 ป.3/3 อธิบายความสำคัญของ วันหยุดราชการที่สำคัญ</p> <p>มฐ. ส 2.1 ป.3/4 บอกวิธีการและ ประโยชน์การทำงาน เพื่อช่วยเหลือตนเองและ ครอบครัว</p> <p>มฐ. ส 2.2 ป.3/1 ระบุบทบาทหน้าที่ของ สมาชิกของชุมชนในการ มีส่วนร่วมในกิจกรรม ต่าง ๆ ตามกระบวนการ ประชาธิปไตย</p> <p>มฐ. ส 2.2 ป.3/2 วิเคราะห์ความแตกต่าง ของกระบวนการการ ตัดสินใจในชั้นเรียน/ โรงเรียนและชุมชน โดย วิธีการออกเสียงโดยตรง และการเลือกตัวแทน ออกเสียง</p> <p>ตัวชี้วัดปลายทาง มฐ. ส 2.1 ป.3/1 สรุปประโยชน์และปฏิบัติ ตนตามประเพณีและ วัฒนธรรมในครอบครัว และท้องถิ่น</p>	<p>1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถ ในการสื่อสาร</p> <p>2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถ ในการคิด</p> <p>3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถ ในการใช้ ทักษะชีวิต</p>	<p>การเปลี่ยนแปลงใน ชั้นเรียน โรงเรียน และ ชุมชน เป็นผลจากการ ตัดสินใจของบุคคลและ กลุ่มคน โดยวิธีการออก เสียงโดยตรงและตัวแทน ออกเสียง นอกจากนี้ สมาชิกในชุมชนต้องมี บทบาทหน้าที่ในการเข้า ร่วมกิจกรรมตาม กระบวนการประชาธิปไตย การศึกษาประเพณีและ วัฒนธรรมในครอบครัว ท้องถิ่น การดำเนินชีวิต ของผู้คนที่หลากหลายใน แต่ละวัฒนธรรม เห็นความสำคัญของ วันหยุด ราชการ ตลอดจน ประเพณีและผลงานของ บุคคลที่ทำประโยชน์ให้กับ ท้องถิ่น และคุณค่าของการ ทำความดียอมเป็น ประโยชน์ต่อการดำเนิน ชีวิตและการอยู่ร่วมกันใน สังคม</p>	20

ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
	<p>มฐ. ส 2.2 ป.3/3</p> <p>ยกตัวอย่างการเปลี่ยนแปลงในชั้นเรียนโรงเรียน และชุมชนที่เป็นผลจากการตัดสินใจของบุคคลและกลุ่ม</p>			
<p>หน่วย การเรียนรู้ที่ 3 เศรษฐศาสตร์ น่ารู้</p>	<p>ตัวชี้วัดระหว่างทาง</p> <p>มฐ. ส 3.1 ป.3/1</p> <p>จำแนกความต้องการและความจำเป็นในการใช้สินค้าและบริการในการดำรงชีวิต</p> <p>มฐ. ส 3.1 ป.3/3</p> <p>อธิบายได้ว่าทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดมีผลต่อการผลิตและบริการ</p> <p>มฐ. ส 3.2 ป.3/1</p>	<p>1) สมรรถนะที่ 1</p> <p>ความสามารถในการสื่อสาร</p> <p>2) สมรรถนะที่ 3</p> <p>ความสามารถในการแก้ปัญหา</p> <p>3) สมรรถนะที่ 4</p> <p>ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต</p>	<p>สินค้าและบริการที่ตอบสนองความต้องการของมนุษย์มีอยู่หลายประเภท ซึ่งจะต้องรู้หลักการเลือกซื้อสินค้าและบริการที่จำเป็นก่อนตัดสินใจเลือกซื้อสินค้า</p> <p>เนื่องจากทรัพยากรที่เรานำมาใช้ในการผลิตสินค้าและบริการมีอยู่อย่างจำกัด การแข่งขันทางการค้ามีผลทำให้ราคาสินค้าลดลง</p> <p>ประชาชนทุกคนจึงต้องรู้จักวางแผนการใช้จ่ายเงิน</p>	<p>20</p>

ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
	<p>บอกสินค้าและบริการที่รัฐจัดหาและให้บริการแก่ประชาชน</p> <p>มฐ. ส 3.2 ป.3/2</p> <p>บอกความสำคัญของภาษีและบทบาทของประชาชนในการเสียภาษี</p> <p>มฐ. ส 3.2 ป.3/3</p> <p>อธิบายเหตุผลการแข่งขันทางการค้าที่มีผลทำให้ราคาสินค้าลดลง</p> <p>ตัวชี้วัดปลายทาง</p> <p>มฐ. ส 3.1 ป.3/2</p> <p>วิเคราะห์การใช้จ่ายของตนเอง</p>		<p>ของตน และมีหน้าที่เสียภาษีให้แก่รัฐทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อรัฐจะได้นำมาเป็นค่าใช้จ่ายในการพัฒนาประเทศ</p>	
<p>หน่วยการเรียนรู้ที่ 4</p> <p>รอบรู้</p> <p>ภูมิศาสตร์</p>	<p>ตัวชี้วัดระหว่างทาง</p> <p>มฐ. ส 5.1 ป.3/1</p> <p>สำรวจข้อมูลทางภูมิศาสตร์ในโรงเรียนและชุมชนโดยใช้แผนผังแผนที่ และรูปถ่าย เพื่อแสดงความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะ ทิศทาง</p> <p>มฐ. ส 5.2 ป.3/1</p> <p>เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมของชุมชนในอดีตกับปัจจุบัน</p> <p>มฐ. ส 5.2 ป.3/2</p> <p>อธิบายการใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติในการสนองความต้องการ</p>	<p>1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร</p> <p>2) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต</p> <p>3) สมรรถนะที่ 5 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี</p>	<p>แผนที่ แผนผัง และรูปถ่ายมีความสำคัญในการค้นหาข้อมูลทางภูมิศาสตร์ในชุมชน แสดงที่ตั้งของสถานที่สำคัญในบริเวณโรงเรียนและชุมชน สภาพแวดล้อมในชุมชนจากอดีตถึงปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลง ความสัมพันธ์ของลักษณะทางกายภาพกับลักษณะทางสังคมของชุมชน รวมถึงการพึ่งพาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติในการสนองความต้องการพื้นฐานของมนุษย์และการประกอบอาชีพ ความแตกต่างกันของเมืองและชนบท กิจกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์</p>	<p>20</p>

ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
	<p>พื้นฐานของมนุษย์และ การประกอบอาชีพ มฐ. ส 5.2 ป.3/3 อธิบายสาเหตุที่ทำให้เกิด มลพิษโดยมนุษย์ มฐ. ส 5.2 ป.3/4 อธิบายความแตกต่างของ ลักษณะเมืองและชนบท มฐ. ส 5.2 ป.3/5 อธิบายความสัมพันธ์ ระหว่างลักษณะทาง กายภาพกับการดำเนิน ชีวิตของคนในชุมชน</p> <p>ตัวชี้วัดปลายทาง มฐ. ส 5.1 ป.3/2 วาดแผนผังเพื่อแสดง ตำแหน่งที่ตั้งของสถานที่ สำคัญในบริเวณโรงเรียน และชุมชน มฐ. ส 5.2 ป.3/6 มีส่วนร่วมในการจัดการ สิ่งแวดล้อมในชุมชน</p>		<p>ส่งผลให้เกิดมลพิษ ดังนั้น ทุกคนจึงควรมีส่วนร่วมใน การจัดการสิ่งแวดล้อม</p>	